

ОПШТИНСКА БИБЛИОТЕКА

„Сестре Стојановић“

Број: 12/2025

Датум: 13.02.2025.године

ЦРНА ТРАВА

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ОПШТИНСКЕ БИБЛИОТЕКЕ
„СЕСТРЕ СТОЈАНОВИЋ“ ЦРНА ТРАВА
ЗА 2024.ГОДИНУ**

ФЕБРУАР, 2025.године

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Рад Општинске библиотеке „Сестре Стојановић“ Црна Трава у 2024.години финансиран је највећим делом из буџета оснивача Општине Црна Трава. Програм рада Библиотеке за 2024.годину реализован је у складу са доступним финансијским средствима и потенцијалом којим Библиотека располаже. Сва утрошена расположива средства су крајње наменски и адекватно трошена и распоређена.

Програм рада библиотеке обихвата: основну и проширену делатност.

1.ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ

1.1. Попуњавање фондова библиотека

Према утврђеним нормативима и стандардима, фонд Библиотеке је потребно увећати за 1.250 нових, актуелних издања. Библиотека је свој библиотечки фонд у 2024.години увећала за **316 нових наслова. Овакав резултат постигнут је куповином и поклонима појединаца и организација.**

Књиге су приновљене на следећи начин:

-Поклон Министарства културе и информисања РС у 2024.	110
-Поклон аутора, издавача, појединца	77
-Куповина (оснивач и сопствени приходи).	129

Библиотека је претплаћена на један дневни лист „Политика“, а друге часописе добија на поклон од издавача („Шуме“, „Вести“, „Одбрана“, „Наша реч“, „Оригинал“)

У 2024.години у избору књига које поклања Министарство културе и информисања Републике Србије, библиотека је имала могућност да сву грађу самостално одабере у оквиру I групе којој је припадала Библиотека, обезбеђена је актуелна грађа која одговара већем делу читалаца.

На дан 31.12.2024.године Општинска библиотека „Сестре Стојановић“ Црна Трава има **28.286 монографских публикација.**

1.2. Обрада библиотечке грађе

Све приновљене књиге у 2024.години у потпуности су обрађене и евидентирани у локалној бази података система COBISS.

Лисни каталози и књиге инвентара за монографске публикације затворене су од 24.10.2017.године када је Библиотека званично почела са уносом библиографских записа у систему из кога на крају сваке календарске године штампа инвентарску књигу и образац F-прираст књижне и некњижне грађе, за 2024.годину то је 316.

1.3. Коришћење библиотечке грађе

Број сталних корисника Библиотеке у 2024.години је 152 члана. Структура корисника са стањем на дан 31.12.2024.године је:

-предшколска деца	08
-ученици основног образовања.....	34

-ученици средњег образовања.....	25
-студенти.....	9
-радници у непосредној производњи.....	4
-радници у јавним службама.....	28
-остали корисници (пензионери, домаћице, незапослена лица).....	44

Од 27.04.2022. године одлуком Управног одбора одобрена је бесплатна чланарина за све кориснике, у циљу промоције читалаштва и повећања броја читалаца. Такође, корисници који нису чланови библиотеке, могу неометано да користе електронску читаоницу која се налази у просторијама библиотеке.

Узимајући у обзир чињеницу да се Библиотека константно али мало обогаћује новим актуелним издањима, да у седишту Општине има тек око 500 становника као и чињеница да је становништво Општине , углавном старачко, те да обе школе имају своје библиотеке, можемо бити задовољни укупним бројем сталних корисника Општинске библиотеке.

У 2024.години није било могућности да у виду тзв „покретне библиотеке“ вршимо дотур књига на територији Општине Црна Трава али је тај недостатак делимично отклоњен када је 2018.године потписан протокол о сарадњи са Удружењем грађана Центар за едукацију ОСМЕХ Власотинце, на основу кога геронто домаћице, које раде на територији целе општине Црна Трава (у свакој месној заједници којих има 14), могу у име и на захтев својих корисника да по истим условима и процедури узимати књижну грађу и са осталим намирницама које достављају удаљеним становницима, достављају. На тај начин се број корисника удаљених места повећао. Тај споразум о сарадњи је и у току 2024.године активан.

Обим коришћења фондова библиотеке у току 2024.године је:

-дела страних аутора.....	1211
-дела домаћих аутора.....	405
-књиге за децу.....	1701

УКУПНО ИЗДАТО НА ЧИТАЊЕ У 2024.ГОДИНИ.....3.317

Часописи и новине..... 202

Број просечно прочитаних књига по кориснику.....15

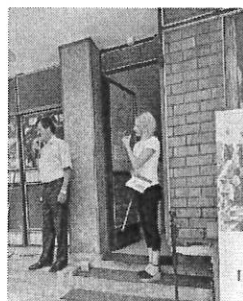
Број посетилаца у Библиотеци у 2024. години.....1.622

1.4. Културно-образовна делатност

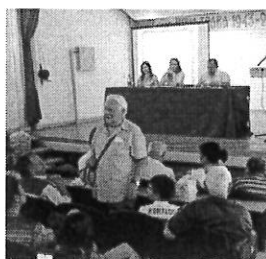
Библиотека је и у 2024.години задржала **сарадњу** са Основном школом „Александар Стојановић“, предшколском установом „Младост“ и Средњом техничком школом „Милентије Поповић“ у Црној Трави, наставак сарадње са Удружењем грађана Центар за едукацију ОСМЕХ Власотинце, Туристичком организацијом општине Црна Трава. Организовано је: бесплатно чланство за све кориснике. Одлуком Управног одбора 27.04.2022. године одобрено је бесплатно учлањење свих корисника. Као и остале институције на територији наше Општине, свака у свом домену учествује и помаже давајући подршку наталитету, на овај начин пружили смо могућност свој деци да користе нашу грађу бесплатно, да користе електронску читаоницу, промовисали читалаштво а све то такође и у циљу повећања броја читалаца.

Ни ове године није изостала помоћ и сарадња са завичајним ауторима приликом издавања њихових књига.

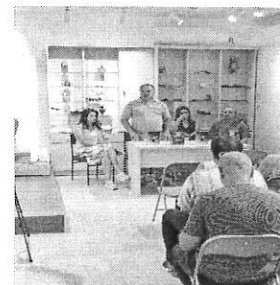
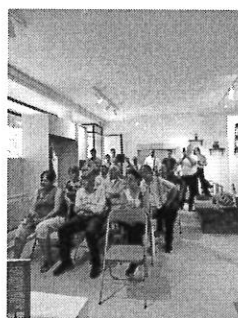
20.07.2024.године У просторијама етно собе организована је изложба „Црнотравци, градитељи Београда“ аутора проф.др. Бошка Стевановића. Она је најпре била постављена у Београду а затим пресељена у Црну Траву где се и сада налази у просторијама Етно собе. На изложби је могуће видети најзначајније од многих објеката у Београду које су градили Црнотравци.

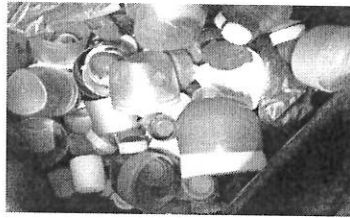
23.07.2024. године -Једна од, нама најзначајнијих активности и ове 2024.године, јесте организовање скупа завичајних аутора под називом „**Црнотравска ората**“, четврта по реду. На том скупу су се представили наши завичајни аутори, њих петнаестак, са својим делима али чули смо и писце аматере.Том приликом смо Захвалницама и симболичним поклонима у којима је учествовала и Туристичка организација општине Црна Трава, показали колико нам је значајно што су са нама велика имена наше завичајне књижевности.

У 2024.години биле су организоване две промоције књига завичајних аутора, Милка Стојковића и Жике Јовановића. Издавач је Народна библиотека Десанка Максимовић Власотинце а наша Библиотека је била сарадник у издавању и као и увек пружила максималну подршку свим завичајним ауторима.

Библиотека је и ове године учествовала у акцији **Чеп за хендикеп**. С тим у вези, кесе за прикупљање пластичних чепова постављене су готово у свим јавним установама у Црној Трави и даље се ту налазе и периодично празне, а сакупљени чепови шаљу удружењу Чеп за хендикеп.

На наше велико задовољство и у уз сарадњу са Локалном самоуправом, Библиотека је конкурисала на конкурс „Градови у фокусу 2020“ који расписује Министарство културе и информисања Републике Србије. Пројекат под називом „Седењка чекајући печалбара“ је пројекат Библиотеке замишљен да би се библиотека реновирала и одрадили неопходни радови на згради у којој се налази али и да се прошири обављање додатне делатности кроз стварање етно собе жене Црнотравке која је стуб породице док вредан Црнотравац печалбар зарађује за опстанак своје породице далеко од своје куће. С обзиром да је подносилац пројекта Локална самоуправа, а да је Библиотека радила на пројекту и имала потребне пројекте за извођење неопходних радова, горе наведени пројекат је подржан од стране Министарства културе и информисања РС у 2020.години. Међутим, 2021.године наставили смо са интересовањем за даљи рад на пројекту па је у 2021.години одобрена друга фаза реализације пројекта **„Седењка чекајући печалбара“ фаза II**. Подносилац пројекта је Локална самоуправа општине Црна Трава а Библиотека је корисник пројекта.

Наиме, по одрађеном пројекту пројектантског студиа „AFFRE STUDIO“ из Ниша, Локална самоуправа омогућила нам је финансијска средства за припремне грађевинске радове локала који је пренамењен за сталну етнолошку поставку. Министарство културе и информисања РС је пројектно одобрило средства за набавку комплетног намештаја, рачунарске опреме, лутки за поставку као и штампарске услуге. С обзиром да је реализација пројекта обављена крајем 2021.године није било отварања етно собе са сталном етнолошком поставком али је набавка експоната за њу отпочела и наставила се у овој 2024.години.

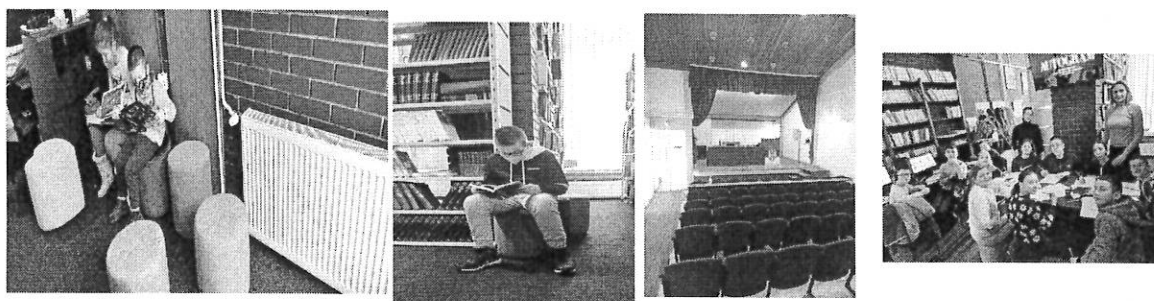
На овај начин Библиотека је своју проширену активност обогатила етно кутком у коме ће се трудити да сачува све успомене, традицију и заборављене успомене Црне Траве. На територији Црне Траве је углавном старачко становништво које још увек има доста тога што треба сачувати од заборава (старе слике, предмете, документе, дописе....). Све то је у плану да се дигитализује и да се сачува у етно соби.10.02.2023. године нашу библиотеку посетили су представници Министарства културе, државни секретар Ивановић и помоћница министра за културно наслеђе и дигитализацију Ванушић. Овом приликом су обишли објекте за чију је реконструкцију Министарство издвојило средства.

2024. године имали смо и сарадњу са Народним музејом из Лесковца, помоћ њиховом попису културних добара.

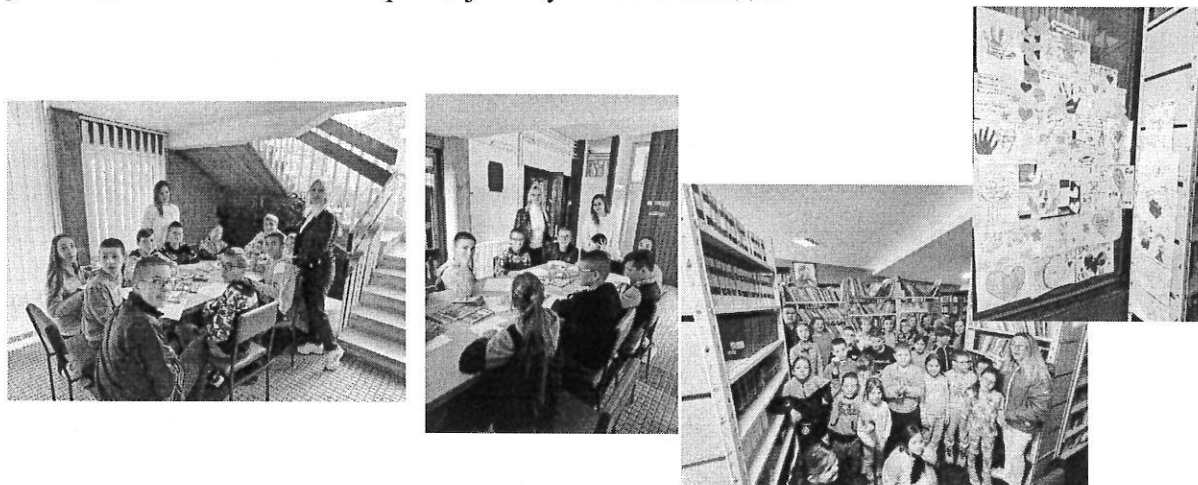
Од јануара 2017.године Библиотека има и **facebook** страницу која је обновљена и преуређена у сарадњи са колегама из Народне библиотеке „Десанка Максимовић“ Власотинце, који су нам пружили стручну подршку и код обраде завичајног фонда али и код и отварања **YOUTUBE** странице за нашу Библиотеку. Том приликом договорили смо заједничку сарадњу и на књизи црнотравског и власотиначког изговора.

Са својом матичном библиотеком, Народном библиотеком „Радоје Домановић“ из Лесковца као и претходних година, и ове године смо имали изузетну сарадњу. Наиме, на позив матичне библиотеке, запослени наше Библиотеке присуствовали су годишњем састанку БДСа подружница Јабланичког округа која је била организована у Власотинцу а наша Библиотека је учествовала у излагању на тему „Библиотеке некад и сад“

Куповином 10 металних полица у 2019. години (3 за дечије одељење у боји и 7 за смештај остале грађе) реорганизован је смештај грађе на полицама, омогућен прегледнији приступ читаоцима, такође је и визуелно издвојено дечије одељење као и истакнута је полица завичајне грађе. Због радова унутар Библиотеке (облагање ватроотпорним плочама и спуштање плафона), реконструкција грејања, замена столарије, поправка крова фонд Библиотеке је био испремештан а новинама које су уведене сада је доступан и боље преуређен. Компанија Дунав осигурање прошле године је дала своју донацију Библиотеци, па је од ње набављено 9 табуреа столица за децу која су чланови и која велики део дана проводе у Библиотеци али и за њихове креативне радионице како би се пријатно осећали док бораве код нас. Такође, бина је добила нови изглед заменом завесе. Ове године смо од ове компаније такође добили донацију и од ње унапредили рад запослених у библиотеци новом рачунарском опремом. И ове 2024.године компанија Дунав осигурање је била донатор Библиотеке и обезбедила средства за куповину ТВ пријемника, тако да се телевизор за потребе радионица и промоције данас користи у нашој библиотеци

07.10.2024.године била је организована радионица поводом дечије недеље на тему „ја сам дете имам план: толеранција и љубав за сваки дан“

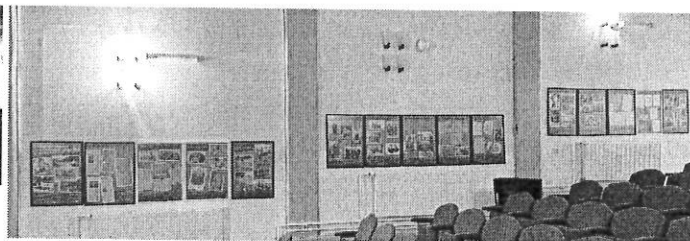
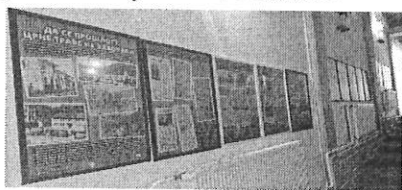

2022. године наша библиотека је у сарадњи са Историјским архивом из Лесковца конкурисала и прошла на пројекту у области културног наслеђа и библиотечко-информационе делатности код Министарства културе и информисања РС под називом „Да се прошлост Црне Траве не заборави“. Пројекат је подржала и суфинансирала Локална самоуправа. Пројекат „Да се прошлост Црне Траве не заборави“ је једини реализовани пројекат оваквог типа у периоду од више деценија уназад који је спроведен на територији Црне Траве. Најпре је остварена сарадња са Историјским архивом из Лесковца по Уговору о пословно техничкој сарадњи бр 5/2022 од 20.01.2022.године по коме истраживање и прикупљање старих слика и докумената обавити за потребе Општинске библиотеке „Сестре Стојановић“ Црна Трава. Након одобрења средстава од стране Министарства културе и информисања чланови пројектног тима приступили су прикупљању старих слика и докумената из прошлости Црне Траве и наше Библиотеке. Чланови пројектног тима су по два из редова Библиотеке и Историјског архива са којима је потписан Уговор о пружању стручних услуга број 5/2022-01 од 05.05.2022.године и број 5/2022-02 од 05.05.2022.године на основу којих су им плаћени путни трошкови за потребе реализације пројекта. Набављен је фото-апарат којим је забележена изложба а који ће се и убудуће користити за потребе Библиотеке која до сада није имала апарат у својој опреми а који ће у многоме олакшати и побољшати квалитет нашег рада.

Материјал за изложбу прибављан је из разних извора: рад на терену од становника Црне Траве, из архива Историјског архива, из затвореног музеја СУБНОР-а који нам је уступио сав свој материјал који поседује чак и за даље коришћење а не само за потребе овог пројекта. Велику захвалност дугујемо и Локалној самоуправи, Средњој техничкој школи у Црној Трави, Месној заједници Црна Трава који су нам своју архиву такође уступили. Такође, на својој facebook страници Библиотека је позвала на сарадњу оне који имају и желе да са јавности поделе своју породичну збирку старих слика и фотографија.

Након прикупљања адекватног материјала довољног за припрему изложбе, чланови пројектног тима приступили су изради Брошуре о прошлости Црне Траве и Библиотеке, креирањем изложбених паноа и изложбеног каталога. На паноима је више од седамдесет старих слика и докумената са својим извором. Израђен је Каталог изложбе, израђена је Брошура са око 50ак страница које говоре о нашој прошлости, које садрже значајне податке и датуме из историје нашег краја. Ово је огроман корак у очувању традиције и културе једног прелепог краја и општине која жели да сачува своју традицију. Отварање изложбе организовано је на отвореном, у самом центру варошице а подржано је од стране Локалне самоуправе општине Црна Трава и од стране града Лесковца. Изложбу је отворио Начелник Јабланичког округа г.Милош Ћирић а уводну реч дале су Директорке Библиотеке и Историјског архива Лесковац као чланице пројектног тима. Отварање изложбе пропраћено је медијском пажњом у ударном термину РТС1 је преносио ову вест али и дневни лист Политика је објавио чланак о изложби и њеном значају. Изложба је отворена на 21. јула, а била је отворена и за време манифестације Дани боровнице у Црној Трави, такође и за време трајања скупа завиучајних аутора „Црнотравска ората“ коју наша Библиотека организује већ другу годину за редом. Изложбу је видело велики број посетилаца јер је њено отварање прилагођено и усклађено са осталим културним манифестацијама које се организују у периоду летњих месеци на територији наше Општине. Становници Црне Траве су добили беспалтне примерке каталога и брошуре где се тражила једна више од посетиоца. На наше велико задовољство успешна реализација није изостала.

Изложба је смештена у сали Дома културе, где се може погледати а интересовања је било и у 2024. години.

На улазу у Библиотеку доступна је „Књига дезидерата“ за заинтересоване кориснике, где се уписује **књига** или други библиотечки материјал који библиотека не поседује, а жели да набави. Разменом или куповином прибављају се те публикације. Књига дезидерата, корисно утиче на набавну политику библиотеке

Због недостатка финансијских средстава и немогућности за организовањем, ликовна колонија у 2024. години није била организована, а познато је да је то једна од најбољих летњих културних манифестација на подручју наше Општине иако је иста била планирана.

1.5. Стара ретка књига

Није вршено прибављање старе и ретке књиге па самим тим и нису предузимане мере заштите (евидентирања, регистровање, конзервација, ресторација и сл.). Уколико се приликом обраде и уноса књига препозна стара и ретка књига консултоваће се Матична библиотека у Лесковцу.

1.6. Стручна помоћ Матичне библиотеке „Радоје Домановић“,

У 2024.години, Матична библиотека „Радоје Домановић“ из Лесковца је извршила стручни назор над радом наше Библиотеке.

Извештај стручног надзора још увек није стигао, али ће препоруке стручне службе као и протеклих година бити уважене.

И у овој години планирамо сарадњу наше библиотеке са осталим библиотекама на нивоу Округа и шире која ће бити конкретна и сарджајна са међусобним посетама радника и руководиоца Библиотеке, а надамо се да ће то подржати и матична библиотека.

Средставима оснивача Општине Црна Трава и уз подршку Локалне самоуправе библиотека је приступила систему COBISS. Од стране Народне библиотеке Србије и ВБС-а 18.10.2017.године је формирана база ОБЦТ за нашу библиотечку. Директор је присуствовао потребној едукацији за преузимање записа у систему. Поред Директора, који је 2017.године прступио обради књига у COBISS бази, 2021.године је и финансијско – рачуноводствени референт, радник у Библиотеци, завршио горе наведену обуку, тако да сада имамо 2 радне јединице бесплатне за електронску обраду књига.

Библиотека има електронску читаоницу са четири рачунара, што за сада у потпуности задовољава потребе корисника и чланова. Опрема која је набављена за рад радника у потпуности за сада задовољава потребе за обављање свакодневних активности радника библиотеке мада је услед сталних технолошких напредовања неопходно у овој години освежити рачунарску опрему новим надоградњама система и обавити потребна одржавања рачунара.

Што се тиче грешке начињене пре више година код инвентарисања, исправља се кроз рад и уношење података у систем али још увек није у потпуности отклоњена, биће када се сва грађа унесе у систем.

Некњижна грађа се прикупљала као и до сада али је у плану да се постепено стварају услови за отпочињање процеса дигитализације некњижне грађе, али наравно када се створе финансијске, техничке и кадровске могућности да се више ради на визуелизацији културног наслеђа у Црној Трави.Завичајни фонд је размештен јер је од стране оснивача омогућена куповина додатних 10 полица за смештај те грађе.На тај начин је издвојено дечије одељење као и истакнута завичајна грађа.

Што се тиче стручног усавршавања ове године је било посећено и **сертификовано присуство библиотеке у похађању редовних годишњих семинара**, у укупном трајању од 12 сати.

На иницијативу оснивача Библиотека у свом раду уноси новину и на пољу рачуноводствене евиденције и пословања, па је инсталацијом **рачуноводственог и помоћних програма Завода за унапређење пословања** омогућено лакше годишње усклађивање са оснивачем и бољитак у раду на економском пољу саме Библиотеке још у 2019.години, па је и у 2023.години настављено са коришћењем наведеног рачуноводственог програма али се уредно прате све неопходне новине, 2021. године редовно похађан вебинар за рад у новом рачуноводственом СУФ систему чија примена је почела од средине 2022.године на основу упутства Министарства финансије РС. У 2023. години Библиотека је почела са обуком и активностима на пројекту ИСКРА – централизован обрачун примања корисника јавних средстава, док се са радом у систему отпочело у 2024. години.

Сарадња са библиотека у округу је настављена и ове године па су поклон примерци књига пристигли из региона, како од НБ Десанка Максимовић Власотинце тако и од НБ Радоје Домановић Лесковац.

И ове, као и осталих година није изостала сарадња библиотеке са осталим установама на територији Општине.

Хуманитарном акцијом „**књига на дар**“ која је покренута још 2018.године још увек је отворена, па је прикупљање књига за даљи поклон новоотвореним библиотекама још увек у току.

1.7. Ревизија сталне библиотечке грађе

Сваке године, приликом редовног пописа, вршимо потраживање књига од читалаца који не поштују рокове за враћање. На тај начин не дозвољавамо да се књиге у великој мери отуђује те је зато актуелни фонд Библиотечке грађе у солидном стању.

1.8. Заштита библиотечке грађе

Библиотечка грађа се чува и редовно одржава у складу са Упутством Министарства културе, са просторним и другим условима. Повезивање дневног листа „Политика“ од 1996. до 2023. године је извршено, а са том традицијом се наставља и у 2024.години па ће у првој половини 2025.године да се одради корицење публикација.

Скучен простор Библиотеке и непостојање магационског простора чини нам велики проблем за смештај неактуелне библиотечке грађе, часописа, уметничких слика, укоричених новина „Политика“ и другог материјала.

Али за потребе формирања **обавезног депоа** који је неопходан због реквизита етно собе која је у плану, у сарадњи са Основном школом у Црној Трави омогућене су нам три просторије у помоћној згради поред школе, које су адекватно обезбеђене и могу се користити за одлагање потребних ствари из Библиотеке.Тренутно је у једној од просторија пребачена стара опрема и опрема за биоскопску пројекцију.

Сто се тиче зграде у којој се налази Библиотека, она је саграђена 1976.године са минималним изменама у току 2014.године када је пасаж припојен Библиотеци у

приземљу. У току 2019.године из средстава буџета отпочета је **санација крова** која је због временских услова одложена до стварања услова за њену финализацију, а завршена је маја месеца 2020.године.

У току 2020.године одобрењем пројекта Министарства културе и информисања под називом „Седењка чекајући печалбара“ који је припремила Библиотека а чији подносилац је Локална самоуправа, одобрено је 3.400.000, 00 динара за замену столарије и адаптацију и реконструкцију система централног грејања. Радови су обављени у предвиђеном року, замењена је комплетна спољна столарија зграде, комплетна мрежа централног грејања, као и облагање плафона Библиотеке ватроотпорним плочама уз спуштање ради постизања бољег енергетског ефекта. У току 2021.године тај пројекат је омогућио да се отпочне са отварањем етно собе у коју је уложено од стране министарства 2.000.000,00 динара са учешћем од 1.500.000,00 динара и локал за ту намену је комплетно услован за сталну етнологску поставку.

2. ПРОШИРЕНА ДЕЛАТНОСТ

У току 2020.године Библиотека је конкурисањем на пројекат Министарства културе и информисања Републике Србије, отпочела са стварањем културног идентитета Општине Црна Трава, кроз проширивање своје делатности на стварање музејског простора, етно собе у којој ће се видети прошлост, рад, живот жене Црнотравке која је била стуб куће док је Црнотравац печалбар широм земље зарађивао за опстанак своје породице. Овај културни идентитет који ће Библиотека реализовати, био је разлог одобрења горе наведеног суфинансирајућег пројекта који је омогућио замену столарије и грејања у Библиотеци. А у 2021.години је и реализовано стварање условног простора за отварање тог етно кућка.

На овај начин заштићена је кућа културе наше Општине која ће, поред тога што је Библиотека у приземљу зграде, Дом културе са салом на спрату зграде добити и музејски простор о коме ће водити рачуна.

Општинска библиотека „Сестре Стојановић“ Црна Трава, као једина културна институција на територији целе општине Црна Трава добила је свој нови изглед и који и поред тога што омогућава неометано функционисање свакодневног рада радника и пријатан амбијент за чланове Библиотеке, омогућава и рад Дома културе у току целе године што је деценијама уназад било немогуће. Поред тога што је омогућено целогодишње континуирано и адекватно функционисање ове куће културе, Општина Црна Трава је на молбу Општинске библиотеке бр 50/2020 од 24.08.2020.године Одлуком Скупштине општине Црна Трава бр 361-8/2020-01 од 07.09.2020.године дала на коришћење без накнаде пословни простор-локал површине 90м² за потребе реализације пројекта „Седењка чекајући печалбара“. Наиме, у том простору ће се налазити стална етнологска поставка сачињена од две целине: етнологске-која приказује живот жене и деце на селу када мушкарци оду у печалбу и историјске- која би се бавила животом и радом црнотравског дунђера. Такође, биће простор прилагођен за пратеће активности завичајног катактера. Након тога Општинска библиотека Сестре Стојановић је са предузећем „AFREESTUDIO“ Ниш уговорила израду извођачког пројекта адаптације и уређења сталне етнологске поставке за простор од 90м²(пројекат треба да садржи фазе грађевинских радова, водоводно-канализационих инсталација, електро, машинских инсталација и разрађене шеме намештаја којим би се простор опремио. За ту намену у буџету су обезбеђена потребна средства. У 2021.годину када ће бити и отпочети радови на завичајној соби општине Црна Трава, али је обезбеђен адекватан депо простор за складиштење набављених етно предмета. У 2021.години је другом фазом овог пројекта опет из Министарства културе и информисања РС обезбеђено око 2.000.000,00 динара за

набавку намештаја, опреме и штампе а из буџета је са 1.500.000,00 динара извршено сређивање локала. У 2023.години настављено са набавком експоната за завичајну собу, наш завичајни музеј.

У 2024.години је у просторијама Библиотеке и сали Дома културе организовано Општинско веће, све Скупштине општине Црна Трава, свако предавање и презентације у току године. Ове године било је састанака Удружења Осмех Власотинце скоро сваког месеца у току године, приредбе и представе за децу.

2.1. Ликовна колонија

Рад ликовне колоније у 2024. години је планиран али није реализован због недовољних финансијских средстава.

2.2. Остале програмске активности

Библиотека нема свој самостални сајт, али је октобра 2016.године прикључена званичном сајту Општине Црна Трава где се објављују званичне актуелне информације везане за рад Библиотеке и где се могу видети готово све актуелности у раду Библиотеке.

Радници библиотеке, Управни одбор, Надзорни одбор и директор Библиотеке су углавном успешно обављали своје послове и задатке у складу са нормативним актима, Статутом, Програмом рада и Законом о библиотечкој делатности.

Није било је проблема код заказивања Управног и Надзорног одбора. Имамо измену код чланова Надзорног одбора јер је неопходно да један запослени буде у њему а претходни члан је у пензији па је сада тренутно запошљени у Библиотеци нови члан Надзорног одбора.

Сарадња Библиотеке са оснивачем и њеним органима је била на врло завидном нивоу, јер без подршке и средстава Оснивача, Општине Црна Трава Библиотека не би могла да дође до уласка у COBISS систем, преуређења и набавке нових полица, адаптације крова и зграде библиотеке, отварања етно поставке и сл.

Библиотека редовно прима дневни лист „Политика” и још пар часописа које бесплатно добија о чему се у Библиотеци води уредна и посебна евиденција још увек кроз књигу инвентра.

3.РЕАЛИЗАЦИЈА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА

Реализација финансијског плана Библиотеке на дан 31.12.2024. године:

ПРИХОДИ:

Приходи од Општине (791100).....	3.883.731,80
Текући добровољни трансфери од физ.и прав. лица.(744100).....	20.000,00
Део нераспоређеног вишка прихода и примања из ранијих година који је коришћен за покриће расхода и издатака текуће године.....	89.690,36
С В Е Г А.....	3.993.422,16
Остало на рачуну сопствених прихода	644,56

РАСХОДИ :

411000	1.626.197,75
412000.....	246.702,84
413000.....	75.000,00
421000 (01+04).....	1.024.932,49
422000	10.020,00
423000 (01+04).....	545.352,82
425000.....	31.036,97
426000	117.060,33
482000	980,00
512000 (01+04).....	315.494,40
С В Е Г А:	3.992.777,6

Оцењујемо да је Библиотека у 2024.години, у складу са својим кадровским и финансијским могућностима, успешно извршавала све своје програмске задатке, па слободно можемо рећи да је успешно привела крају 2024.годину.

Alexandra Cvetković

ДИРЕКТОР

Александра Цветковић

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„Радое Домановић“
Бр. 57
3. 2. 2025 год
ЛЕСКОВАЦ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА „РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ“
ЛЕСКОВАЦ

ЗАПИСНИК О НАДЗОРУ НАД СТРУЧНИМ РАДОМ
ОПШТИНСКЕ БИБЛИОТЕКЕ „СЕСТРЕ СТОЈАНОВИЋ“
У ЦРНОЈ ТРАВИ 2024. ГОДИНЕ

У складу са Планом и програмом рада Народне библиотеке „Радоје Домановић“ у Лесковцу за 2024. годину, а на основу члана 25. став 3. Закона о библиотечко-информационој делатности („Службени гласник РС“, бр. 52/11), Упутства о начину вршења надзора над стручним радом у библиотекама („Службени гласник РС“, бр. 7/13) и Решења о одређивању библиотека које обављају матичне функције у библиотечко-информационој делатности („Службени гласник РС“, бр. 122/12), овлашћени представници Народне библиотеке „Радоје Домановић“ у Лесковцу Весна Илић, директор и Татјана Јанков, виши дипломирани библиотекар Одељења за развој и унапређење библиотечке делатности Матичне службе, 31. октобра 2024. године обавили су надзор над стручним радом Општинске библиотеке „Сестре Стојановић“ у Црној Трави (у даљем тексту Библиотека). Надзор је обављен у присуству Александре Цветковић, директора Библиотека и заменика Марине Крстић. Највише се разговарало о тарифи накнаде за давање на послугу оригинала и умножених примерака ауторских дела издатих у штампаној форми и о инспекцијском надзору над јавним библиотекама од стране Министарства културе Републике Србије.

Записник о надзору над стручним радом Библиотеке у Црној Трави сачињен је на основу непосредног увида у рад, приложене документације током надзора, годишњих извештаја Библиотеке и базе података „Мрежа библиотека Србије“.

Уводне напомене

Програм рада Библиотеке обухвата основну и проширену делатност. Директор Библиотеке има ингеренције над радом Дома културе. Запослена, Марина Крстић, која обавља послове финансијско-рачуноводственог референта и књижничара, по овлашћењу директора, од 31. октобра 2022. године обавља и послове директора Библиотеке, без надокнаде.

УСЛОВИ ЗА РАД

Простор

Библиотека се налази у посебној пословној згради, Дому културе, чија је укупна површина 262 m². Дом културе са салом се налази на спрату, а Библиотека у оквиру проширене делатности у сали организује културно-образовне програме, филмске пројекције и друго. Простор за обављање библиотечко-информационе делатности налази се у приземљу зграде на површини од 94 m² и садржи: простор за смештај фонда, простор за рад библиотечког/административног радника, простор за управу, четири места за кориснике уз могућност коришћења рачунара, помоћну просторију, изложбени простор, улаз и гардеробу. С обзиром да се ради о једном простору, постављањем преградног зида од гипсаних картонских плоча издвојен је фонд књига за децу и направљена је канцеларија за директора Библиотеке.

Реализацијом пројекта „Седењка чекајући печалбара“ извршено је реновирање библиотечког простора и сале Дома културе, чиме је омогућено њихово целогодишње адекватно функционисање што годинама уназад није било могуће. Библиотека је овим пројектом добила на коришћење, без накнаде, пословни простор површине од 90 m², а

ради уређења и одржавања сталне поставке коју чине две целине, етнолошка, која ће приказивати живот жене и деце на селу када мушкарци оду у печалбу и историјске, која ће се бавити животом и радом црнотравског дунђера. Поред тога, овај простор биће прилагођен и за одржавање пратећих активности завичајног карактера. Библиотека ће се убудуће у оквиру своје проширене делатности старати и о овом музејском простору, етно соби.

Библиотека има магацински простор за одлагање неактуалне библиотечке грађе, часописа, новина, уметничких слика и другог материјала. Ради се о три просторије у помоћној згради поред Основне школе које су обезбеђене за реквизите етно собе. У једној од просторија пребачена је и опрема за биоскопску пројекцију.

Опрема

Укупан број дужних метара полица за целокупан фонд је 600 метара полице. Библиотека има и застакљене ормане, три радна стола и столице за библиотечко особље, 9 табурет столица за децу, четири читаоничка стола са столицама у електронској читаоници. Поседује неопходну техничку опрему за свакодневни рад, као и опрему за електронску обраду библиотечко-информационе грађе и извора. Корисницима су на располагању 4 рачунара и бесплатан интернет.

Захваљујући Компанији „Дунав осигурање“, Библиотека је у 2023. години извршила набавку материјала за посебне намене ради побољшања услова запослених у износу од 23.200,00 динара.

Особље

У Библиотеци раде 3 радника – директор и два радника на радном месту финансијско-рачуноводственог референта, на неодређено време. Радници обављају и стручне, библиотечке послове. Радник који ради на финансијско-рачуноводственим пословима је 2022. године положио стручни испит из библиотечко-информационе делатности и стекао звање књижничара. Структура стручне спреме је један радник са ВСС и два радника са ССС.

Фондови

У 2023. години Библиотека је располагала фондом од 27.970 физичких јединица монографских публикација. Стање фондова серијских публикација и некњижне грађе биће утврђено након систематизације ове врсте грађе и електронске обраде. Смештај фонда на полицама је распоређен по Универзалној децималној класификацији, по аутору или у оквиру одрђених целина (школска лектира, референсна грађа, завичајни фонд) и у слободаном је приступу. Библиотека од 1996. године коричи дневни лист *Политика*. У свом фонду, на дан надзора, Библиотека није имала стару и ретку књигу.

Уметничка збирка

Библиотека има 60 уметничких дела са ликовних колонија која се чувају у општинској згради и у Библиотеци.

СТРУЧНИ РАД

Библиотека је у 2023. години обављала библиотечко-информациону делатност у оквиру које је радила на пословима прикупљања, обраде, чувања и коришћења библиотечко-информационе грађе и извора и пружања информација и података који се односе на библиотечко-информациону грађу и изворе.

Набавка библиотечко-информационе грађе и извора

У 2023. години укупан број набављених физичких јединица монографских публикација је 382 публикације. Набавка је обављена куповином средствима оснивача и из сопствених прихода, поклоном Министарства културе Републике Србије и поклоном од појединаца, корпорација, удружења и сл. Публикације су набављене на следећи начин:

- куповином из буџета општине и из сопствених прихода 184
- поклоном Министарства културе 137
- поклоном од појединаца, корпорација, удружења и сл. 61.

Библиотека је претплаћена на дневни лист *Политика*, а друге листове и часописе добија на поклон од издавача: *Шуме*, *Вести*, *Одбрана*, *Нова Наша реч* и *Оригинал*. Библиотека има књигу дезидерата ради набавке жељених публикација њених корисника.

Обрада библиотечко-информационе грађе и извора

Електронски су обрађене све приновљене публикације. Библиотека је лисне каталоге и књиге инвентара за монографске публикације затворила 2017. године када је започела унос и електронску обраду монографских публикација на COBISS платформи. На крају сваке године штампа се инвентарска књига и образац F-прираст књижне и некњижне грађе. Евиденција серијских публикација и даље се врши кроз штампану књигу инвентара. Некњижна грађа се прикупља, али се и даље не обрађује. Библиотеке има 2 бесплатне радне јединице и два обучена радника за рад у електронској бази.

Укупан број записа за фонд монографија у е-каталогу је 12.182 записа, од чега је током 2023. године додато 788 записа.

Корисници и коришћење библиотечко-информационе грађе и извора

На крају 2023. године, Библиотека је имала 148 регистрованих корисника. Структура корисника је следећа: предшколска деца 11; ученици основног образовања 29; ученици средњег образовања 22; студенти 9; радници у непосредној производњи 4; радници у јавним службама 24; остали корисници – пензионери, домаћице, незапослена лица 49. Реалан број корисника је већи за још десетак корисника због тога што Библиотека, гостима, који су повремено на територији Црне Траве, омогућава коришћење фонда.

Библиотека је спроводила бесплатну чланарину за све кориснике библиотечких услуга – позајмљивање грађе и коришћење електронске читаонице са бесплатним интернетом. Бесплатно учлањивање организовано је поводом „Дечје недеље“, приликом неке радионице или организоване посете вртића, основне школе и средње школе.

Обим коришћења фондова је 3.163 монографске публикације, а часописа и новина 202 јединице. Укупан број коришћених монографских публикација за децу је 1.425 јединица. Укупан број реализованих информационих захтева (пружених информација корисницима

на захтев) је 130, док је пружено 6 референсних услуга (тражење посебних чињеница и података које обавља библиотекар). Укупан број посета који укључује регистроване чланове, позајмице, давање информација, присуство свим програмима библиотеке, обуке корисника, групне посете, коришћење читаоница је 1.831.

Библиотека током ове године није вршила достављање књига на територији општине у складу са протоколом о сарадњи са Удружењем грађана „Осмех“ из Власотинца којим је установљено да њихове геронтодомаћице достављају књиге у име и на захтев људи из удаљених места на територији општине Црна Трава.

Културно-образовна делатност

У реализацији културно-образовних програма, Библиотека је наставила сарадњу са Основном школом „Александар Стојановић“, предшколском установом „Младост“ и Средњом техничком школом „Милентије Поповић“ у Црној Трави, као и са Удружењима „Осмех“ и „Власинска вила“ из Власотинца, Туристичком организацијом Црна Трава.

На територији општине Црна Трава, и ове године, организоване су традиционалне културно-уметничке манифестације: Сабор печалбара и неимара; Дани боровнице; културно-уметнички програм поводом бициклическе трке која има међународни карактер; традиционална окупљања у појединим месним заједницама; свечаност поводом Дана општине Црна Трава и др. Организован је скуп завичајних аутора „Црнотравска ората“ и хуманитарне акције „Књига на дар“ за поклон новоотвореним библиотекама и „Чеп за хендикеп“. Организована је и представа за децу „Четири чаробне речи“ драмског уметника Миленка Павлова.

Стручно усавршавање библиотечко-информационих стручњака

У 2023. години један запослени се стручно усавршавао на акредитованим програмима „Новинска писменост и критичко мишљење“ и „Библиотечка статистика и њено вођење у складу са националном регулативом и међународним ISO стандардима за библиотечку статистику - База "Мрежа библиотека Србије" МБС" у организацији Народне библиотеке „Радоје Домановић“ у Лесковцу.

Електронска база података „Мрежа библиотека Србије“ (МБС)

Народна библиотека Србије је 2020. године урадила нову онлајн МБС базу података која садржи податке везане за библиотечко пословање библиотека у Републици Србији. До 2020. године унос ових извештаја вршила је матична библиотека за све библиотеке у својој надлежности. Матичној библиотеци су, осим уноса, остале све друге надлежности: обука и пружање стручне помоћи за рад у бази; извештавање запослених о новинама у бази; координација између библиотека у надлежности и Народне библиотеке Србије; провера извештаја и решавање проблема уочених у извештајима на нивоу надлежности; проверавање и прослеђивање извештаја Народној библиотеци Србије; организовање семинара за рад у бази и друго.

Библиотека у Црној Трави је именовала Александру Цветковић, директора Библиотеке, за рад у електронској МБС бази података. Због одсуства директорке, рад у МБС бази до даљег ће, по овлашћењу, обављати Марина Крстић. Запослена је извршила прикупљање, селекцију, обраду и унос података о библиотечком пословању Библиотеке у 2023. години.

Извештај је у превиђеном року достављен матичној Народној библиотеци „Радоје Домановић“ у Лесковцу која је исти проверила и проследила Народној библиотеци Србије.

Сајт и друштвене мреже

Библиотека нема сајт, већ користи сајт Скупштине општине Црна Трава. Од друштвених мрежа има Фејсбук, као и Јутјуб канал.

Радно време

Библиотека ради од 7.00 до 15.00 часова сваког радног дана.

ПРОШИРЕНА ДЕЛАТНОСТ БИБЛИОТЕКЕ

Пројекат „Седењка чекајући печалбара“

Библиотека је реализацијом пројекта „Седењка чекајући печалбара“ 2020. године, уз подршку локалне самоуправе и Министарства културе и информисања Републике Србије, отпочела са даљим проширивањем делатности стварањем музејског простора – етно собе о раду и животу жене Црнотравке. Водећи рачуна о овој музејској поставци, Библиотека ће дати свој допринос у стварању и очувању културне баштине црнотравског краја.

У 2021. години Библиотеци је одобрена друга фаза у реализацији овог пројекта. По пројекту пројектантског студија „Affre Studio“ из Ниша, локална самоуправа је Библиотеци омогућила финансијска средства за припремне грађевинске радове локала у којој ће бити смештена етно соба, а Министарство културе и информисања је пројектно одобрило средства за набавку комплетног намештаја, рачунарске опреме, лутки за поставку и штампарске услуге. И у 2023. години настављена је набавка експоната, а у плану је и прикупљање и дигитализација старих фотографија, предмета, докумената и другог материјала. Етно соба се отвора по потреби тј. по позиву и жељи заинтересованих грађана.

У етно соби се одржавају промоције књига, састанци других установа, као и радионице Библиотеке и установа Општине Црна Трава, изложбе и друго.

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕДЛОГ МЕРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СТРУЧНОГ РАДА, РЕСУРСА И УСЛОВА ЗА РАД

Закључци

Општинска библиотека „Сестре Стојановић“ у Црној Трави као једина установа културе на територији општине Црна Трава, у целини гледано, остварују задатке дефинисане *Законом о библиотечко-информационој делатности* у мери у којој јој то дати кадровски, материјални и просторни услови омогућавају.

Библиотечка опрема задовољава основне функције Библиотеке: омогућава делимично правилно складиштење библиотечко-информационе грађе и извора; омогућава

корисницима повољне услове за коришћење библиотечко-информационих услуга; капацитет електронске читаонице задовољава потребе корисника.

Организација простора омогућава запосленима добре услове за рад. Реновирање зграде претходних година омогућава несметани рад Библиотеке током целе године. Фонд и простор Библиотеке растерећени су обезбеђивањем магацинског простора.

Библиотека сарађује са Народном библиотеком „Родоје Домановић“ у Лесковцу.

Препоруке оснивачу

Према Предлогу набавке књига и периодике у јавним библиотекама Републике Србије за 2023. годину Народне библиотеке Србије предвиђени стандард за принову фонда Библиотеке у Црној Трави је 1.250 књига и 30 наслова домаће периодике. С обзиром на то да је број набављених публикација у 2023. години испод стандарда предвиђене набавке на годишњем нивоу, а поклон и даље најзаступљенији начин набавке публикација, ради попуњавања и актуелности фондова неопходна је планска набавка и куповина публикација према потребама корисника. Од периодике, Библиотека набавља *Политику*, а часописе занавља поклонима издавача.

У складу са чланом 49. ставом 1. *Закона о библиотечко-информационој делатности* „запослени у библиотечко-информационој делатности дужан је да се стално усавршава за обављање стручних послова“. Најмањи обим сталног стручног усавршавања на акредитованим програмима на годишњем нивоу износи шест радних сати, а средства за стално стручно усавршавање, сагласно *Закону*, обезбеђује оснивач библиотеке у којој запослени ради. Ради унапређења рада и квалитета услуга, неопходно је да се запослени едукују и на другим стручним скуповима у земљи или иностранству. Планирање финансијских средстава за континуирано стручно усавршавање свих запослених у Библиотеци један је од приоритета у будућем раду установе. Подстицање свих запослених да се стручно усавршавају према радном месту је, такође, приоритет у даљем раду и развоју Библиотеке у Црној Трави.

Препоручујемо оснивачу да настави да подржава рад и развој Библиотеке, тим пре што се ради о јединој установи културе на територији Црне Траве и главном покретачу елементарног друштвеног и културног живота у својој средини.

Мере за унапређење стручног рада

Радници Библиотеке су обучени за рад у електронском каталогу у сегментима фонд и преузимање записа. Током даљег рада у узајамној библиографско-каталошкој бази података водити рачуна о томе да ли у фонду има књига које испуњавају услове прописане *Законом о старој и реткој библиотечкој грађи* и исправљати грешке начињене у инвентарској књизи у штампаном формату.

Ради даљег унапређења стручног рада очекује се континуирано усавршавање запослених у другим сегментима COBISS система и увођење нових услуга на овој платформи, као што су електронска обрада серијских публикација, електронска обрада некњижне грађе, електронска позајмица библиотечке грађе и друго.

У складу са законском регулативом и националним стандардима за обављање библиотечке делатности, јавна библиотека у Црној Трави дужна је да прикупља библиотечко-информациону грађу и изворе који се својим садржајем односе на

географско, политичко, етничко, историјско, културно и економско обележје подручја на коме обавља своју делатност. Такође, у обавези је да континуирано ради на дигитализацији библиотечко-информационе грађе и извора као дела културног наслеђа Републике Србије. За отпочињање процеса дигитализације неопходна је техничка опрема и обучен кадар. Дигитализацијом би културна баштина Црне Траве са околином била заштићена од евентуалних оштећења, а корисници би имали могућност савременог дигиталног приступа библиотечкој грађи на интернету. Овај посао Библиотеку очекује и у склопу рада етно собе „Седењка чекајући печалбара“ (прикупљање и дигитализација старих фотографија, предмета, докумената и другог материјала).

Због сталног увећавања завичајне збирке, поред полица, Библиотека би требало да набави и другу библиотечку опрему: наменски ормар за смештај аудио-визуелне и мултимедијске грађе; један ормар с фиокама за велике формате; изложбени пано; картонске фасцикле малих и великих формата за плакате и ситни документациони материјал. Рад на текућој, али и ретроактивној набавци завичајне грађе, посебно рад на набавци старих фотографија и папирне документације, требало би да буде приоритет у наредном периоду Библиотеке.

Библиотека је последњу редовну ревизију вршила 2016. године. Према обиму библиотечко-информационе грађе и извора које поседује редовна ревизија се може вршити у року од три године (Правилник о инвентарисању, обради, ревизији и отпису библиотечко-информационе грађе и извора („Службени гласник РС“, бр. 47/13)). Неактуелну библиотечку грађу, уз претходну проверу тог дела фонда у складу са *Законом о старој и реткој библиотечкој грађи*, отписати у предстојећој ревизији. Пре отписа, списак књига доставити на увид Народној библиотеци Србије.

Стварити услове за израду библиотечког сајта и ажурно обавештавати јавност о активностима Библиотеке.

С обзиром на то да је Библиотекарско друштво Србије покренуло онлајн петицију за одлагање наплате за позајмљивање књига из јавних библиотека које би требало да ступи на снагу од 1. јануара 2025. године, препоручено је директору учешће у ширењу свести о потписивању петиције против усвајања „Тарифе накнаде за послугу оригинала и умножених примерака ауторских дела издатих у штампаној форми“ којом се од библиотека наплаћивало 15 динара по свакој позајмљеној књизи. Директор је, такође, обавештен и о томе да би, свакако, требало финансијским планом за 2025. годину запланирати средства за тарифу, уколико дође до њеног усвајања.

Директор је упознат и са поступком инспекцијског надзора Министарства културе РС.

Прилог: Мејл – Достава документације у вези са инспекцијским надзором Министарства културе РС, 12. новембар 2024. године.

Одељење за развој и унапређење
библиотечке делатности Матична служба

Татјана Јанков
Татјана Јанков, виши дипломирани библиотекар

F - ПРИРАСТ КЊИЖНЕ И НЕКЊИЖНЕ ГРАЂЕ**НАСЛОВИ И ИНВЕНТАРИСАНЕ ЈЕДИНИЦЕ ПО ВРСТИ ГРАЂЕ/НАЧИНУ НАБАВКЕ**

Изабрани период: 01.01.2024–31.12.2024

Ознака исписа: F-STA-02

Инвентарски број постоји: Да

ПРИРАСТ ГРАЂЕ*Књижна грађа*

врста грађе	начин набавке	наслови	примерци
књиге, брош.	куповина	122	129
	поклон	179	187
	стари фонд	5	5
	укупно	305	321
укупно	куповина	122	129
	поклон	179	187
	стари фонд	5	5
	укупно	305	321

Сва грађа

врста грађе	начин набавке	наслови	примерци
укупно	куповина	122	129
	поклон	179	187
	стари фонд	5	5
	укупно	305	321

ГРАЂА У ДОМАЋОЈ ВАЛУТИ И У СТРАНИМ ВАЛУТАМА И ГРАЂА БЕЗ УПИСА У 996/9973*Књижна грађа*

врста грађе	начин набавке	наслови	примерци	износ	износи у страним в.
књиге, брош.	куповина	122	129	120.785,47 RSD	-
	поклон	179	187	125.791,75 RSD	-
	стари фонд	5	5	3.100,00 RSD	-
	укупно	305	321	249.677,22 RSD	-
укупно	куповина	122	129	120.785,47 RSD	-
	поклон	179	187	125.791,75 RSD	-
	стари фонд	5	5	3.100,00 RSD	-
	укупно	305	321	249.677,22 RSD	-

Књижна и некњижна грађа на физичким носиоцима

врста грађе	начин набавке	наслови	примерци	износ	износи у страним в.
укупно	куповина	122	129	120.785,47 RSD	-
	поклон	179	187	125.791,75 RSD	-
	стари фонд	5	5	3.100,00 RSD	-
	укупно	305	321	249.677,22 RSD	-

ГРАЂА БЕЗ ЦЕНЕ У ДОМАЋОЈ ВАЛУТИ*Књижна грађа*

врста грађе	начин набавке	примерци
књиге, брош.	поклон	2

врста грађе	начин набавке	примерци
	укупно	2
укупно	поклон	2
	укупно	2

ГРАЂА БЕЗ УПИСА У 996/9973*Књижна грађа*

врста грађе	начин набавке	примерци
књиге, брош.	куповина	1
	укупно	1
укупно	куповина	1
	укупно	1

Легенда

врста грађе:

књиге, брош.	–	књиге и брошуре
радови	–	дипломски, магистарски и истраживачки радови те дисертације
серијске публ.	–	серијске публикације
патенти	–	патенти
стандарди	–	стандарди
друга књ.	–	друга књижна грађа
аудиовизуелно	–	аудиовизуелна грађа
е-публикације	–	електронске публикације на физичким носеоцима
друга некњ.	–	друга некњижна грађа
наслови	–	број наслова
примерци	–	број инвентарисаних јединица
износ	–	сви износи у домаћој валути
износи у	–	сви износи у страним валутама
страним в.		
COBISS.SR-ID	–	идентификациони број записа
инв. бр.	–	инвентарски број (996/997f)
начин набавке	–	начин набавке (996/997v)
kat1	–	прва категорија у коју се разврстава јединица с обзиром на услове одређене за сортирање грађе
	3.1	– дипломски, магистарски и специјалистички радови и дисертације у пуном тексту
	3.2	– остале електронске књиге
	3.3	– наручене базе података
kat2	–	друга категорија у коју се разврстава јединица с обзиром на услове одређене за сортирање грађе
	4.1	– тренутно наручени часописи и дневни листови
	4.2	– друге тренутно наручене серијске публикације
	4.6	– тренутно наручени електронски часописи
kat3	–	трећа категорија у коју се разврстава јединица с обзиром на услове одређене за сортирање грађе
	4.3	– тренутно наручене серијске публикације у облику који није електронски (штампаном, итд.)
	4.4	– тренутно наручене серијске публикације у електронском облику